

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Szőchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

Helyettes szerkesztő:

BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Agrárius tervek.

Szabad-e egy egészben véve földmivelő államban a földmivelési érdeket is istápolni, állami segélyben részesíteni, megóvni ez osztályt olyan fosztogatóktól, kik munka nélkül akarják az őt megillető hasznot elharácsolni? Nem szabad, mert *nem liberális*, feleli Maximilián Falk. Liberális szerinte a német nyelv dédelgetése, a délvidéki gabnauzsora, Budapesten németszínészek germanizálása. A földmivelési érdekeket még minisztereknek sem lehet pártfogolni a nélkül, hogy Falk ur ezért őket *Herr Doctor* címmel ne illesse és antiszemitizmussal meg ne gyanusítsa. Már pedig az antiszemitizmus gyanuja ő, mint a Zacherlin. A „Magyar Szó“-ban elődieknek, rabló lovagoknak, népfosztogatóknak (!) elmondják gróf Károlyi Sándort és társait, a miért a gazdaközöniséget a jövő választáson sorompóhoz szőlítették. Mikor a liberális tábor szitkolódik és dühtől tajtékzik, *mindég a zseb van veszedelemben*. Legyetek nyugottak ti zsebliberálisok, Jerikó falai kúrtriadótól csak egyszer omlottak le, ti fujhatjátok tudőrepedésig hazug hangon a kürtöt, a nap és idő nem áll meg, a világ tovább halad s a jogos földmives érdekek védelmét egy-két börziánér fizetett tolla megakadályozni, bármily veszett üvöltéssel sem tudja.

Az ingó és ingatlan tőke mindenütt a világon, hol egészségesek a közgazdasági viszonyok, egymásra vannak utalva, csak nálunk állanak hadilábon. Ki a hibás? Bizonyára az, aki a másikat, a gyengébbet megrövidíti. Nos, be kell tömni minden rést, melyen kapzsiság nyújtogítja körmeit az őt nem illető vagyon után. El kell törölni haladéktalanul a fedezetlen határipő üzletet; meg kell gátolni az új tarifában a vámkedvezményrel és határmenti forgalommal való szédelgést; fel kell állítani a gabna értékesítő és előlegraktárakat, mint ahogyan kezdik már a székelyföldön;

lehetségtelenné kell tenni ezzel, meg a hitelszövetkezetekkel a gabna és egyéb uzsorát és akkor majd szent lesz megint a béke közöttünk.

Minden ingó tőke az ingatlan tőke megmivelésére fordított emberi munka eredménye, miből önként következik, hogy kettő közül, bár egyik sem nélkülözhető, az ingatlan a fontosabb. Schiller a németalföldi szabadságháború történelmében *az állam tejének* nevezi a földművelést és méltán. Nos, ez a tej nálunk veszedelmesen apad. A kis emberek züllnek, a nép nem bírja az államtól rárakott óriási terheket, szöknek Amerikába. Egy láthatatlan nép csere folyik országszerte a magyarság rovására. A föld ma kötöttebb, mint 48 előtt s az új jobbágyság sorsa nehezebb, mint a régié. A tőke, melynek segíteni kellene, ránehezedett az ingatlanra, a tulajdonos jobbágyság a tehermentesítést ma sehonnan sem várhatja. Az évenkénti birtok-csere a 20 ezeret, az eladott ingatlanok értéke a félmilliót jóval meghaladja. Pedig a földbirtok függetlensége, Magyarország függetlensége, mert ugyan melyik más osztályra támaszkodhatik ennek elesésével az ország? S mikor a világ minden más országa minden követ megmozdit az elesett földmives-osztály talpraállítására, mikor az iparos Németország e miatt meg a vámháborútól sem riad vissza, akkor mi, kiknek ez idő szerint igazán mindenük a földmivelés, tétlenek maradunk? Nem! a *kis embereket* kötelessége az országnak megmenteni és talpra állítani; mert a nép elzüllése egyenlő hazánk elzüllésével.

A kis embereket mondjuk, mert a nagybirtokos, a latifundiumok ura tud magán segíteni s ha elbukik, önhibájának a kifolyása. Ha Amerika a paraszt birtok miniumot törvénynyel védi az eladástól, mi se maradhatunk e téren hátra. *A nagy birtokra be kell hozni a progressív adót*, mert nevetséges, hogy a két holdas paraszt annyit fizessen a

földjéről, mint Károlyi István gróf. A harmadosztályu kereseti adó emelését, melyet Károlyi Sándor gróf programjába felvett, czélszerűnek nem tartjuk. Kereskedőink szegények, mostani terheik is aránytalanok; az iparnak pedig egyik kézzel állami kedvezményeket adni, másikkal adó alakjában azt visszavenni, igazán esztelen közgazdasági politika volna.

Am az önálló vámterületet az agráriusok Károlyi Sándor gróffal együtt nyílt kérdésnek hagyták, sőt úgy látszik, hamis érvekkel, inkább szűkeklülségből a közösség mellett kardoskodnak. Kifejtettük több alkalommal, hogy a gazdasági függetlenség reánk mennyire előnyös; ennek védelme alatt *részletekben is* kifejleszthetjük hazánk iparát. Tíz évig pl. a kész ruhákra, diszárúkra és posztóra vetnénk erősebb vámot s mikor ezek az iparágak megizmosodnának, akkor más iparágakat támogatnánk védvámokkal. *Külföldön lenne ezért gabnánknak vevője, tekintettel arra, hogy alacsony vámtételeket alkalmaznánk az istápolandók kivételével, a nagy többséget alkotó valamennyi más árucikkre.* A földmivelés nem ad állandó munkát és ipar segélye nélkül tőkét soha sem teremt. Ha *csakis* agráriusok maradunk, örök szegénységre leszünk kárhozottva, hazánk gyér népességü marad s anyagilag elbukván, idő előtt bekövetkezik politikai bukásunk is. Az ipar és kereskedés tőkét teremt, népfölöslegünket munkájával a haza földjéhez hozzá köti, fogyasztásunkat nyers terményekben, ipari cikkekben egyaránt növeli, miveltség, művészet, tudomány jár nyomain, *új áldozó adóalapot ad az országnak s ezzel segít legjobban a földmives baján, mert hiszen az országnak ma jóformán minden terhe a földmivesek tülön-tul megterhelt vállaira nehezedik.*

Ki a ma önös érdekéből, jövőt nem tekintve, az önálló vámterületet elejti, ki agrárius érdekeit csak a közös vámterületen akarja megóvni, úgy tesz, mint

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy f. évi augusztus hóban az eddigi

szőnyegraktáramat

tetemesen megnagyobbítva, **a volt Makra-féle helyiségbe**, Mahr Károly ur üzletével szemben, **helyezem át**. Jelen divatáru-házamat pedig **egészen megújítva**, a **színházi üzlethelyiségemben** fogom folytatni s az átköltözködés alkalmából óriási raktáramat **rendkívüli olcsó árban árusítom el**. Kérem ezen igazán kedvező alkalmat el nem mulasztani és szükségletüket nálam beszerezni.

Eddigi tanusított szives pártfogásukért köszönetet mondva, új vállalatomat is kegyes jóindulatukba ajánlom.

Kiváló tisztelettel

Rosenberg Gyula.

az erdélyi oláh, ki a cseresznyefát az erdőn kivágja, hogy róla a termést *egyszer* leszedhesse. Nemzetünk jövőjét független vámterület nélkül biztosítani nem lehet. Gazdasági bukásunk szabad kereskedelem alkalmazása mellett az osztrákkal, védvamos közös tarifa mellett a külfölddel, biztosan bekövetkezik. Politikai bukásunk pedig nyomon követi a gazdasági elbukást. Hisz most is azért nyög a földbirtok uzsora és nehéz kamatok terhe alatt, mert ipar hiányában mozgó tőkében nagy a szükséglet s mert a hiányzó pénzt külföldi tőkék behozatalával pótoljuk, hogy oda aztán drága kamataival megtoldva, végre is visszafizessük.

A rövidlátó önzés, mely távol fekvő, nagy célokat észrevenni képtelen s a közállapotokat az egyéni vagy osztályérdekek szempontjából mérlegeli, mindig veszedelmet hoz az egészsre. Tartunk tőle, hogy a felébredett agrárizmus, azzal a szükkeblű felfogással, mely csak ma akar jóllakni, holnapra nem gondol, elejti az önálló vámterületet s ezzel egyetemben hazánk és fajunk egész jövőjét.

Weisz Bertholdságok.

— Ének a parlamenti reform szükségességéről. —

Minapában megemlékeztünk a kitarított nagy-ajtai székely kerületről és Weisz Berthold urról, vagy miként a székelyek őt nevezik: Weiszhold urról. Azóta jártam a kerületben, közről akartam látni az ottani viszonyokat. Hadd mondok el egyet-mást észleleteimből, mert mint tudjuk, hazánkban nagyon elszaporodtak a nagy-ajtai kerületek. Csak az emberek, kerületek neve más, az áldatlan viszonyok ugyanazok. Tudvalevőleg a

legtöbb kerületnek megvan a maga Weisz Bertholdja, a miskolczi *Lánczi Leó*nak hívják.

Erdővidéknek, vagy a nagy-ajtai választókerületnek összesen 900 szavazója van, tehát 500 biztos választó eldönti a kerület sorsát. Tudja ezt Weisz ur, de tudják ám a székelyek is. Kevés szavazó: nagy kereslet, kevés kínálat, sok pénz; sok szavazó: nagy kínálat, kevés kereslet, kevés pénz. — így gondolkodnak a góbék. Lám a székely élelmes; milyen hamar elsajátítja a Weiszoktól a választás *üzleti* oldalát.

A székelyek tehát alkuszak, mint ők mondják, a Weisz bőrére. Weisz ur pedig a markába nevet, mert hisz tudja, hogy *mit nyer a vásáron* és szórja a pénzt gavallérosan. Mert ha már az istenben boldogult Incze Józsefnek ebben a kerületben 15 ezer forintjába került egy ellenzéki mandátum, s 30 ezer forintjába kétszeri elbukás, akkor nem bolond, hogy Weisz urnak 20 ezer forintot alul, ebben a mandátumra éhes világban, eladja a politikáját. Elvégre, Incze a választó kerület szülöttje volt, Weisz ur pedig gyütt-ment, tehát már ez okból is dukál, hogy jól megfizessen.

Az alku kész is volna, mert hiszen Weisz ur gavallér ember, de egy bökkenője van a dolognak: az átkozott kurai bíraskodás. Zsandár, katonai asszisztencia, szolgabíró, jegyzői ijesztgetés most nem járja s mindezt a sok hivatalos segédelmet jövőre pénzzel kell pótolni, de még ez se lenne baj. Legnagyobb nehézség ott kezdődik, hogy a vesztegetés esetleg bizonyítható lesz és porba hull a drága mandátum. Ez aggasztja nagyon Weiszhold ur honfi gondokkal terhelt fejét, és nem alaptalanul.

Azonban Weisz ur nem az az ember, ki a törvényt megkerülni nem tudja.

Számít a vezetők romlottságára és nem alaptalanul. A vezetőknek, jóllehet kitarítottak, mégis van a nép előtt hitelük s Weisz ur minden faluban számíthat a támogatásukra. Ezek aztán megmagyarázzák a népnek, hogy most vesztegetni választás előtt veszélyes dolog, de legyenek csak nyugodtak, *választás után a kolomposok közvetítésével, mindenki megkapja a maga 20 forintját*. Tehát a nép a becsületes alkuszokban bizik és várja a Judás-pénzt — utólagosan.

Mondja aztán valaki, hogy nincs különleges esze a Weiszoknak törvénykiadásra. *Választás után adott pénzt a világon semmiféle kuriai bíróság vesztegetésnek nem minősíthet*. Weisz ur okos ember, *tiszta mandátumot vesz át* és csak *utólagosan mocskolja be*, mikor ezért a törvény őt utól nem érheti.

A választók biznak ugyan a vezetőkben, de itt-ott mégis felüti fejét a sanda gyanu és nem áttallanak megkoczkáztatni olyan szemtelen megjegyzéseket, hogy hát akkor vajjon mi lesz, ha Weisz urat esetleg meg nem választanak? Akkor is biztos-e a 20 forint? Van olyan is, ki előlegesen szeretné szorítani a bankót és bizalmatlankodik kolompos uramék utólagos fizetésében. Elvégre, nem lehetetlen, hogy akadnak ezek között is, kik úgy gondolkodnak bizonyos *Rácz* nevű miskolczi lakossal, hogy *bolondság azt a szép summa kortespénzt elaprózni, sokkal okosabb, ha magunknak házat építünk belőle*. Szóval, az utólagos fizetés eszméjét, bármilyen pompásan lett legyen is az Weisz ur által kieszelve, nehezen veszi be a gyanakvó lófő, sőt nap után nagyobb gyanuval fogadják. Már olyan hangokat is hallottunk, hogy: csak azt szoríthatod meg, mi a markodban van; vagy: vigyázzatok, mert be akarnak csapni

TÁRCZA.

Szerelmes bojtár.

Ejnye adta szerelmes bojtárja!
Forráskutnál a babája várja.
A subára teszi az ebédet,
Sót, paprikát, csókot is ad
Fűszerezés végett.

Bodri kutya tereli a nyáját,
Bojtár nélkül Bodri is elfárad,
Egy-két birka az erdőbe téved, —
Hej szerelmes juhászbojtár
Mi lesz most belőled?!

„Jó gazd'uram megkövetem szépen,
Ne vonja le azt a kicsiny bérem,
Megfizetem én a birka árát,
Hanem előbb adja nekem
A legnagyobb lányát!”

Szomoru bojtár tilinkója,
A bojtárnak nem izlik a nóta.
Nem hoz ételt gyönyörű babája —
Nem is vész el már azóta
Gazd'uram birkája.

Igricz

Gábor bácsi . . .

Elérkezett a hervadásnak, a pusztulásnak ideje. A megsárgult falevél a földre hull s mintegy gyászlepel elborítja a sirhalmot, mely alatt két szerető szív porlad.

Szeretem a természetet s haldoklása olyan

érzést kelt bennem, mintha egy kedves, jó barátot veszítenék.

— Kisétálok a temetőbe, elbolyongok a diszüksztól megfosztott sirhalmok között s meglátom a régi ösmerősöket.

Hiszen a jó barát nem feledkezik meg övéről még akkor sem, ha azoknak emléket csak egy kis fakereszt jelöli.

Az egyik sirhantnál imádkozom, hiszen mindenem oda van temetve, ott pihen a jó atya, ott porlad a legjobb anyai szív, a másikonál könnyek jelennek meg szememben, hogy megsirassam azt, kinek egész élete fájdalom volt: ez a jó testvér.

— Végre megállok egy bedőlt sirhant mellett, hol két kis korhadó kereszt — két szív porladását jelenti.

Hervadt nefelejt van a keresztben, mit az elhunyt parancsára tűztem oda a temetés napján. Gábor bácsi nyugszik itt. Egy éve eresztettük le a barna diófa-koporsót — s azóta ott pihen az öreg, sokat szenvedett szív . . .

Valjon megnyugodott-e már? Vagy talán odalenn is érez, dobog . . . szeret és fáj örökre? . . .

— Hivatalnok-társam volt. Naponkint megjelent pontosan, elfoglalta helyét asztalánál, dolgozott hűségesen a hatszáz forintos irnokai fizetésért.

Kevés beszédű volt, de tisztelettudó, jel-

lemes s így mindenki tisztelte, becsülte a jó Gábor bácsit. A hivatalban mindenki így hívta, még főnöke is.

Hogy mikor került a hivatalba, mi volt az előtt — senki sem tudta.

Modorában volt olyan előkelő, uri valami, ami épen nem illett kopottas kabátjához.

Ki volt tehát?

— Szegény jó öreg ma már por és hamu — talán nem vétek emléke ellen, ha fölfedezem a titkot s elárulom élete történetét.

Ma halála évfordulója van, megújítom tehát a sirhalmán elhervadt nefelejtset.

* * *

Egy szép őszi napon, katonaság vonult el ablakunk alatt. Gábor bácsi az ablakhoz siet, sokáig nézi őket, mialatt köny csillog szemében.

Nem mertem könnyeinek okát kérdezni, hiszen úgy is sejtettem, hogy valami fájó emlék idézte az elő.

Nemsokára szivdobogásról panaszkodik s haza megy.

Délután nem jött hivatalba. Rosszat sejtettem, tudakozódni kezdtem lakása felől. Végre egyik szolgától megtudtam, hogy a külvárosban lakik. Sok keresés után ráakadtam a szerény házikóra, hol Gábor bácsi lakott.

Kinyitottam a szoba ajtaját és sajátságos látvány tárult szemem elé.

benneteket, a mi őszintén szólva, nem is egészen lehetetlen.

Hagyjuk azonban a Weisz ur üzemait, térjünk a dolog érdemleges oldalára. Az itt vázolt kép a teljes politikai elzúllást jelenti; tudatlanság és körmönfont gonosz ravaszság olyan szövevénye ez, mely előtt méltán bámulhatunk. Igaza van a „Budapesti Hírlap“-nak, mikor minapában azt írta e választó kerületéről, hogy ilyen néppel békés időben valahogy még csak meglehetünk, de nehéz helyzetekben erre a tömegre senki se számítson. Itt gyógszerről, hathatós gyógszerről kell mielőbb gondoskodni.

A kuriai biráskodás csak kezdete volt a parlamenti reformnak; folytatás nélkül sikere annak nem lehet. Minden becsületes képviselőnek fel kell ezt ölelni a legközelebb megoldásra váró állami feladatok közé.

A vesztegetések megszüntetése legelső sorban szükséges a választói jog nagymérvű kiterjesztése és a kerületek új beosztása. Nem nevetséges-e, hogy vannak kerületek 4000 választóval, míg másoknak, mint Oláhfalunak, Ilyefalvának, Bereczknek alig van 150, 200 választója? Ilyen helyen van csak *dus aratása* a választóknak, főképp, ha mint Bereczken történt, a 200 szavazóból 110 a *többi kizárásával* kártelbe lép a képviselő megfésülésére és *közös zsákmányolásra*.

Mint hogy a vesztegetést a jelöltek kolomposaikkal végeztetik, ezeket a vezetőket kell minél érzékenyebben sujtani. *Ki kell mondani, hogy a ki veszteget, szavazati jogtól egyszer s mindenkorra megfosztatik s ha másodszor is vesztegetni mer, bebörtönöztetik.*

Az erősen demoralizált választó kerületet, kuriai ítélet alapján, két cikluson át meg kell fosztani a választói jogtól; a jogvesztett kerületek száma egy

cyklusban 20-nál több nem lehet. Így leszál a képviselők száma 400-ra, de ez nem baj, ugyanis több kelleténél a semminél is semmibb képviselő.

A mai szokások mellett olyan a választásoknak képe, mintha nem a legnemesb jogok gyakorlata, de a közmorál szándékos megrontására eszelték volna ki. Nem lehet ezt a kérdést az örökös tanulmányozásra való hivatkozás humbugjával örökre elhalasztani, mert közszükségletként kopogtat az ajtókon. Szikszó, Nagy-Ajta és a politikai sülyedés más ilyen fertői gyógykezelésre várnak. Új és becsületes alapokra kell rakni a Tisza által aláaknázott magyar parlamentet, máskülömben düledező falaiival, merkantilistát és liberálist, vicinálístát és klerikalist egyaránt maga alá temet. A parlamenti reform 12-ik órája ütött, az új országgyűlésnek okvetetlen meg kell azt oldani, bármennyire fázna is tőle a Széll-féle óvatos államférfiak.

Izr. templom és iskola felszentelése.

Ünnepet ül holnap a miskolczi hitközség: palotaszzerű új iskola épületét és új templomát avatja fel. Azt mondja szentírásunk, hogy midőn Erarja és Nehemia próféták alatt a Babiloniából visszatért izrael népe újból felavatta a szent templomot, nagy öröm volt izraelben, de azok, akik az első templomot látták a maga fényében, azok siráma egybevegyült az örömjongással. Nem úgy a miskolczi hitközség! Örömnépe teljes, tökéletes. Az is új templomot avat fel, mert hiszen a kisdetek iskolája a templom, a szó legszorosabb, legnemesebb értelmében, de ezen templom szebb, nagyobb, díszesebb az előbbinél. És ha a hitközség apraja, nagyja, fiatalja, vénje összehasonlítja a kultura eme díszes csarnokát a régivel,

csak öröm, csak büszkeség dagaszthatja mindenek keblét. A mi hitk.-nek is egy nagy szelleme, nagy vezére, egy második Erarja tette lehetővé, hogy ily díszes csarnokot emeljünk a kulturának: ez a vezér dr. Gencsi Samu hitk. elnök. És habár távol áll tollunktól minden izetlen hizelgés, a némettel szólva: „Ehre dem, dem Ehre gebührt“, rá kell mutatnunk ama nagy és nehéz alkotásra, mi dr. Gencsi energiája, erős akarata, ügybuzgósága nélkül csak hajótörést szenvedett volna és „utópia“ maradt volna a mai napig. Sajnosan tapasztaljuk, hogy a zsidó hitközségek beléleletében a zsidó szellem, a zsidó közérzet, az a hagyományos összetartás, a mely izraelt ezer meg ezer viszontagság közepette meg- és fenntartotta, fogyni kezd. A fiatalság nagy része szinte restelli, hogy zsidó. Azok az öregek, kiknek gárdája megalkotta hazánkban a hitéletet, akik oly szépen össze tudták egyeztetni a vallást, a hitet a műveltséggel, a haladással, mindinkább ritkulnak és az újabb generáció nem nyújt „kürtöket“, „harcolókat“ az elesettek sorainak pótlására. Annál nagyobb az érdeme, dr. Gencsi Samunak, aki még a régi gárdából való és aki oly harmonikusan tudja összeegyeztetni a hithűséget az általános civilizáció követelményeivel.

És ez a hithűség — sajnos — nálunk nagy decadentiának néz elébe! Már ma a zsidó szellem, a zsidó érzelmet nem nevel Montefiórékat, Cremieket, Horn Edéket, dr. Hirschleréket, Hollaender Leókat stb. Pedig a mi hitközségünk emlőjén lettek nagygyá a Bródi Zsigmondok, Bródi Sándorok, Moskovitsok, Stiller doktorok, stb.-ek! Dr. Gencsi Samu érdeme, hogy a múlt és jelen közti nagy űrt oly ügyes kézzel, annyi diplomatiával, annyi egyszerűséggel át tudja hidalni és engedni az utat a jövőnek. Mintegy visszaakarja állítani a régi mintaszzerű hitközséget, mely szilárd kőszirtként állva, a a kodék száraz realizmus, materializmus, ve-

A beteg egy régi divatu tiszt ruhába öltözve, kanapén ült. Azt hittem, hogy eltévedtem, de egyszerre fölismertem a jó Gábor bácsit. Csodálkozásomban szólni sem tudtam; de ő fölkel s elém jött.

Kinyitom a kis szoba ajtaját és sajátságos látvány tárult szemeim elé.

Nem a görbe hátú irnok állt előttem, hanem egy valóságos katona. Még egyszer összeszedte minden erejét, hogy megmutassa — ki volt ő azelőtt.

— Köszönöm, hogy eljött... s megszorítá kezemet. Közel vagyok a sirhoz, érzem, hogy már nem sokáig élek, azért elárulom önnek titkomat, remélve, hogy így könnyebb lesz a sirban pihenni.

— Leültem; ő, a katona, állva maradt.

— Nemde csodálkozik? Pedig úgy van! Katona voltam, még pedig főhadnagy. Délczeg, feszes huszár, fekete bajuszszal — s ott lovagoltam mindig az ezred élén.

Ugy látszik elfáradt a jó öreg, mert az ablakhoz ment, hogy oda támaszkodjék.

— Kitűnő tánczos voltam s első udvarló. Szerelmes volt belém minden asszony, minden leány, én pedig játszottam velök, mint macska az egérrel.

De egyszer elvesztettem a szívemet. Belésszerettem egy szép, szőke leányba. Előkelő ur volt az atyja, de szegény.

Udvarolni kezdtem, úgy látszik, hogy a

szép leánynak tetszett a gavallér tiszt, — s midőn megkértem, örömmel mondta, hogy — igen. A szülők azonban hallani sem akartak róla.

A leány sirt, én könyörögtem.

Végre is meglágyult az atya kőkemény szíve s beleegyezett.

S itt kezdődik az én regényemnek szomorú része.

— Szegény voltam; az uniformist föl kellett cserélni az egyszerű s kevésbé hódító civilt ruhával.

A leendő após befolyása hivatalt szerzett, de lent kellett kezdenem — tehát irnok lettem.

— Azonban rövid idő alatt meggyőződtem, hogy a szép leány nem a férfit, hanem a fényes egyenruhát szerette.

Napról-napra hidegebb lett; s egy szép napon visszaküldte jeggyűrűmet.

— Elvesztettem mindent. A szép jövőt, szerelmemet, sőt a jövő boldogság reményét is.

Magamra maradtam, csak a fájdalom volt hű kísérőm, a mit az emberek gunyos részvéte még keserűbbé tett.

— Az öreget kifárasztotta a beszéd s talán a múlt emléke is, mint súlyos teher nehezedett szívére — mellém roskadt a kanapéra, szemei megteltek könnyel; s mialatt egy elpusztult élet romjai föllött kesergett

— egy régi, már megsárgult arczképet nyújtott felém.

— Nehéz volt rajta az arcvonásait kivenni, hiszen a szenvedésekben eltöltött évek könnye, csókja egészen eltüntette azokat.

Mikor az öreg megszünt zokogni, megtörtem a néma csendet:

— Él-e?

Gábor bácsi megcsóválta ősz fejét s így folytatta:

— Nem; a jóságos Isten nem engedte. Megcsalta a vőlegénye, a gazdag ügyvéd és szegényében elemésztette magát.

— Az öreg hangja egyre lágyabb, halkabb lett...

— De én nem átkoztam: most is... hült porában is... szeretem s ott akarok... ott mellette pihenni...

Öcsém... oda... temesetek!...

— Az öreg vállamra hajtotta fejét; megölelt, megcsókolt s csendesesen elaludt örökre... Oda temettük!...

A sirhalom fölött két kis kereszt csokolgatja egymást — s úgy megértik, mit a csöndes éjszaka regél: de valjon, ha oda lenn egygyé porlik az a két boldogtalan szív — megismerik, megértik-e egymást?..

Dr.

rismus és vallástalanságnak föl föl csapkodó hullámai csak körülnyaldossák, de kárt nem tesznek benne! Nehéz feladat, szép feladat, méltó dr. Gencsi Samuhoz! Mert az emberek hiuk, háládatlanok és nem mindig áldozatkészek. Három oly tulajdonság — recte — gyarlóság, melylyel számolni kell egy hitközségi elnöknek, akár a hajós-kapitánynak a széllal, viharral és sziklazatónyokkal.

Dr. Gencsi Samu azonban kitűnő tengerész, aki ügyes kézzel vezeti a hitközség hajóját. És utóvégre is, aki önzetlenül dolgozik évek hosszú sora óta a közjóért, aki nem akar egyebet, minthogy a hitközséget fölvirágoztassa, az előtt meg kell hajtani az elismerés lobogóját.

Mint független ember, kit az Isten anyagiilag is megáldott, egész életét, egész ténykedését a hitközség szolgálatának szentelte. Mennyi kitartást, energiát, akaraterőt igényelt a hitszónoki kérdés sikeres megoldása! És dr. Gencsi annyi sikertelen kísérletezés után győztesen vitte dülőre ezt a fontos ügyet. A második nem kevésbé fontos ügy volt az iskola épületének a kérdése. Budapest után talán a mi iskolánk a legnagyobb izr. iskola az országban. Hogy milyen volt a régi iskola épület, nem kell hangsúlyoznunk; milyen az új, azt maga a diszes csarnok hirdeti. Ámde a kezdeményezés és a befejezés közt végtelen hosszú az út és ezen hosszú pálya tele volt az akadályok ezreivel! Dr. Gencsi mindama akadályokat okosan, bölcsen legyőzte. Itt kapacitált, amott kért, meggyőzött, felvilágosított, biztatott. Mindenütt előre járt a munkával. Reggel az építő bizottságban, majd az előljáróságban és még aznap a képviselőtestületben elnökölt és létrehozta azt, a miről még egynehány évvel ezelőtt még a legvérmesebb fantázia sem merete volna hinni, hogy immár a két elemi iskolának egy évszázadra való diszes hajléka van. És noha tagadhatlan, hogy a sikerben a hitközség egész előljárósága és képvisellete osztozódik, mert oly lelkes hitközségi tagok nélkül hiu remény maradt volna az egész, de viszont az is tagadhatlan, hogy valamint a legvittezebb hadsereg mit sem tehet a bátor, a kitűnő, a vitéz vezér nélkül, azonképen a mi hitközségünk képvisellete sem oldhatta volna meg oly szerencsés auspiciumok közt e két nagyfontosságú kérdést oly kedvezően, oly nagyszerűen, a hogy azt épen dr. Gencsi Samu tette. És most, midőn öröm- és hála-énekek közepette fölavatják a kultura eme diszes épületét, a mely nemzedékről nemzedékre fogja hirdetni dr. Gencsi és az előljáróság dicséretét, áldozatkészségét, kérjük mi is — a nemzet és e hitközség szerény munkásai — a mindenhatót, hogy árássa ki áldásának legszebbikét ezen épületre és alkotóra, hogy a béke, a szeretet, az egyetértés honoljon csarnokai közepette mindenha, hogy terjessze a tudományt, a hazaszeretetet, az isteni félelmet a leendő honpolgárok és hitközségi tagok közt. Vessék a kisdetek fogékony szívébe a szépet, a jót, a nemest és mindenek felett a szeretetet. Tanítsuk meg gyermekeinket megbecsülni tudni előljáróikat, kik javukra annyit dolgoztak. Oltsuk tanulóink keblébe az igazság iránti szeretetet, hogy hasznos, jóra való polgárai legyenek e hazának és hitközségünk-

nek. Végre tanítsuk őket lelkesedni tudni vallásuk és hitükért, hogy érzékük legyen a hitközségi élet és közérzület iránt. Ha így járunk el, akkor dr. Gencsi Samu hitközségi elnök és a hitközség előljárósága, a ki és a mely ezen csarnokot emelte és áldozatkészséggel fentartja, megtalálja munkájának bő jutalmát.

Mi pedig, kik csak szívünk szeretetét és ragaszkodását nyújthatjuk eme derék és buzgó hitközségi elnöknek és előljáróságnak, kérjük a Mindenhatót, hogy tartsa meg még sokáig elnökünket hitközségünk számára, hogy adasék meg neki az alkalom és mód, hogy szép munkájának gyümölcsét láthassa és élvezhesse. Részünkről pedig biztosítjuk ugy az agilis elnököt, mint az előljáróságot, hogy ügybuzgalmunk csak fokozódni fog és működésünk eredményének képe teljesen bele fog illeszkedni ama szép és diszes keretbe, melyet agilitása emelt.

Schönbrunn Márk.

Vád alá . . .

(Vége.)

Szükségesnek tartjuk, hogy Bánffy egyik hirhedt politikai cselekedetére rámutassunk, melyet ugyan nem miniszter korában követett el, de a mely leghívebben jellemzi az ő egész lelkületét.

Mikor az egész magyar nemzet a modern Magyarország legfőbb alapvetőjének, a teljes nemzeti függetlenség és népszabadság megteremtőjének, Kossuth Lajosnak minden becsületes ember lelkét megrendítő halálát gyászolta: Bánffy Dezső akkor a temetés előtt megszökött, bár a képviselőház határozata őt, mint a képviselőház elnökét a temetésre kirendelte.

Ezzel Bánffy meggyalázta Kossuth emléket, kigunyolta a nemzet mérhetetlen fájdalmát és megszegte a képviselőház parancsát. Így akart ő a legfőbb hatalomra jutni. El is jutott.

És e kezdetnek méltó folytatása volt miniszteri pályáján.

Hogy az osztrák hatalomnak kedves gonosz terveket végrehajtsa, első kötelességének tartotta olyan országgyűlést összehozni, melyben tulnyomó többsége legyen, s a mely felett korlátlanul rendelkezzhessék.

Az 1896-iki képviselőválasztásnak a magyar választások történetében nincs párja. Az erőszak minden eszköze: megfélemlítés, csendőrszurony, idegen katonaság fegyvere és a magyar nemzet ellenségeitől szerzett óriási mennyiségű pénz volt az ő politikájának alapja, melynek segítségével kibérelt pártját az ellenzékét széttipró többségben bevezényelte a képviselőházba.

Ezután már teljes vakmerőséggel hozzáfoghatott az alkotmány biztosítékainak lassankint való lerombolásához és a nemzet gazdasági érdekeinek elárulásához.

Erdély Sándor akkori igazságügyminiszter a sajtó-szabadságot, Perczel Dezső akkori belügyminiszter pedig a szabad egyesülési és gyülekezési jogot verte békóba az önkényuralom előkészítésére.

Tudták jól, hogy az alkotmánynak alapja ez a három szent politikai jog, minden nép szentháromsága: a sajtó, egyesülési és gyülekezési szabadság ha erős békók közé kerül, könnyen el lehet banni a megmaradt jogokkal.

Tervök nagyrészt sikerült.

Mikor már e három politikai jogot a lehető legszűkebb határok közé szorították, akkor a nemzet gazdasági érdekei ellen fordultak.

Bánffy Dezső az akkori pénzügyminiszterrel, Lukács Lászlóval, az ugynevezett „ischli-klauzuált” készítette, melylyel a nemzetnek az önnálló vámtérület megalkotására fennálló jogát akarta elkobozni.

Mélyen tisztelt képviselőház! Nem hisszük, hogy bármelyik képviselő, tartozzék bármelyik párthoz, ne akarná azt, hogy Magyarország előbb vagy utóbb, de egykor teljesen ura legyen sorsának, politikailag és gazdaságilag függetlenül és szabadon élve Európa többi nemzetéhez méltón.

Bánffy Dezső ezt a hitet megakarta ingatni bennünk. Azt hitte, hogy a képviselőházat, vagy ennek többségét megnyerheti ily hazaáruló tervének. Ámde ebben a számításában föltétlenül csalódott volna. Az ő bukásával az ugynevezett ischli-klauzula is megbukott.

Bánffy Dezső nemcsak politikailag és gazdaságilag igyekezett nemzetét romlására, de nemzeti önértékünknek lépten-nyomon való megalázásával is.

Az ő kormánya alatt nemzeti zászlóinkat rongyokká tépdessék. És megtorlást nem kaptunk érte. Sőt Bánffy nemzeti zászlókat „vászondarab”-nak nevezte.

A milléneum esztendejében a Vaskapu megnyitásánál a magyar államiságot Bánffy jelenlétében elsikkasztották. Az 1878-iki berlini kongresszus ugyanis ennek az európai fontosságú műnek a megalkotását Ausztria és Magyarországra bízta. Ausztria jogát és kötelességét teljesen Magyarországnak engedte át. És mégis a megnyitási ünnepen, a melyen Románia és Szerbia királya is jelen volt, a Magyarországot teljes joggal megillető dicsőségről említés se történt, sőt ellenkezőleg, csak az „osztrák-magyar monarchiaról” volt szó.

Nemzeti önértékünket, az osztrák császár 50 éves jubileuma is megalázta, a mikor oly törvénytelen s felelős miniszteri ellenjegyzéssel nem bíró fejedelmi rendelet jelent meg, a mely a magyar polgárokkal a császári hatalmat ünnepelte. Ez nemcsak nemzeti öntudatunk mellőzését, hanem lényegében politikai elnyomatásunkat is bizonyította. Mert ebből is láhattuk, hogy Bánffy mindent eltűr a fejedelemtől, mivelhogy ő nem a nemzet, hanem csak a király előtt tartja magát felelős miniszternek.

Minden tisztán gondolkozó ember előtt tehát nyilvánvaló annak a vádnak igaz volta, hogy Bánffy Dezső és miniszter társai nemcsak arra voltak hajlandók, hogy eszközei, hanem arra is, hogy kedvezményezői legyenek a magyar alkotmány eltiprásának. Sőt nemcsak hajlandók voltak erre, hanem ezt minden erejükkel keresztülvinni is törekedtek.

Ebben a merényletben nemcsak Bánffy Dezsőt, hanem valamennyi miniszter társát vád terheli. Mert alkotmányos felfogás szerint a miniszterium minden tagjának ismernie kell a miniszterelnök politikai terveit és tetteit.

Bánffy Dezsőt és miniszter társait tehát egyenként vád alá kell helyezni!

Mélyen tisztelt képviselőház! Az 1884. évi III. t. cz. 32. §-a így szól:

A miniszterek felelősségre vonathatnak: a) minden olyan tettért vagy rendeletért, mely az ország függetlenségét, az alkotmány biztosítékait, a fennálló törvények rendeletét, az egyéni szabadságot . . . sérti s általuk hivatalos minőségükben követtetik el, vagy illetőleg adatik ki.

b) a kezeikre bízott pénz . . . törvényellenes alkalmazásáért:

Bánffy Dezsőnek és miniszter társainak az alkotmány elleni merénylete beleítközik az említett törvénytörvényes szakaszba, a mennyiben az osztrák és közös minisztereket s a hadsereg vezetőit az ország függetlensége és az alkotmány biztosítékai elleni merényletben való részvételre szólították föl és így a fennálló törvények rendeletét megdönteni akarták; továbbá az alkotmány elleni merénylettel, valamint a sajtószabadság, gyülekezési és egyesülési szabadság megsértésére vonatkozó törvénytelen rendeletekkel is az egyéni szabadságot sértették, s mind e cselekedeteket hivatalos minőségükben követték el; végül pedig a törvénytelen választásokkal a kezeikre bízott pénzt törvénytelenül használták

és így a törvényt szintén a legdurvábban megsértették.

Mindezen okok alapján kérjük a képviselőházat: méltóztassék az 1848. évi III. t. cz. értelmében a megtartandó parlamenti vizsgálat után Bánffy Dezső báró volt miniszterelnököt és miniszter-társait: Perczel Dezső belügyminisztert, Lukács László pénzügyminisztert, Dániel Ernő báró volt kereskedelemügyi minisztert, Darányi Ignác földmivelésügyi minisztert, Wlassics Gyula közoktatási minisztert, Erdély Sándor volt igazságügyminisztert, Fejérváry Géza báró honvédelmi minisztert, Széchényi Manó gróf ő felsége személye körüli minisztert és Cseh Ervin horvát-szlavon-dalmát minisztert, az ország függetlenségét, az alkotmány biztosságait, az egyéni szabadságot sértő tetteikért és rendeleteikért, valamint a kezeikre bízott pénzek az 1896. évi választások alkalmával történt törvényellenes alkalmazásáért vád alá helyezni,

e vád vitelére biztosokat kinevezni,

s a nagyméltóságú főrendiházat a miniszterek felett ítélkező bíróság alakítására felhívni.

Tisztelt képviselőház! Jól tudjuk, hogy a vád alá helyezés elrendelésére hivatott képviselőház tagjainak jelentékeny része Bánffy Dezső báró által választott, neki lekötöztetett emberekből áll. Jól tudjuk, hogy lesznek, a kik czélszerűségi okokból azt fogják hangoztatni, hogy hagyjuk futni a bűnösöket. Mi polgárok azonban ilyen okokra nem lehetünk tekintettel. — Az alkotmány védelmezése a polgárságnak is kötelessége. Kötelességünk az alkotmányt védelmezni, ha kell, vérünkkel, életünkkel, — ha kell, alkotmányos jogaink gyakorlásával. Ilyen alkotmányos jog a kérvényezési jog.

Alkotmányos jogainkból és kötelességeinkből folyólag kérjük a Bánffy kormány vád alá helyezését. — Kérjük, bármi legyen is sorsa kérvényünknek. Kérjük kötelessége teljesítésére a feloszlás előtt álló országgyűlést utolsó óráiban. Kérjük azért is, hogy a küszöbön álló általános képviselő választásoknál mi választók ítélhessünk azután azok felett, a kik Bánffy és társai felett itélni nem akarnak.

UJDONSÁGOK.

— **Czetz János tábornok haza jön.** A nagy idők utolsó mohikánja, az egyetlen még életben lévő tábornok, ki végbukásáig hiven szolgálta a szabadság zászlóját, levelet intézett Buenos-Airesből kelteve Budai József tanárhoz. E magántermészetű levélben azt írja az agg tábornok, hogy június hó 8-án teljes egészségsben érte meg 80-ik születési évét, bár orvosa megtiltotta az irást és olvasást, nehogy szembaja újabb operációt vonjon maga után. Azt írja továbbá, hogy jövő évben akarja valósítani azon szándékát, miszerint szeretett hazáját utolsó napjaiban még egyszer megláthassa. Azt hisszük, minden magyar ember érzelmeit tolmácsoljuk, mikor lapunk nevében az agg tábornoknak magas évfordulójához szerencsét kívánunk és egyben arra kérjük az egek urát, hogy ép erőben, egészségsben őt még soká éltesse s adja megérni neki azt a boldogságot, hogy szeretett hazáját minél előbb viszont láthassa!

— **Felhívás.** Azon tisztelt urakat, a kik a multi pártgyűlés alkalmával az északi választó kerület nyomtatott lajstromát magukkal vitték, hogy ismerőseik nevét abból maguknak kiírják, felkérem, hogy 1901. aug. 31-én d. u. 5 órakor a *csismadia színbe* a további teendők megbeszélése végett a lajstrommal egyetemben megjeleni sziveskedjenek. Miskolcz, 1901. aug. 30. Dr. *Németh Imre*, h. alelnök.

— **Személyi hir.** *Halász Ferencz* miniszteri osztálytanácsos több napon át városunkban időzött.

— **Figyelmeztetés.** Mindaddig, míg a Kosuth-utcai ev. ref. templom belsejében a javítási munkálatok be nem fejeztetnek, a vasárnapi és hétköznapi istentiszteletek a deszka templomban fognak megtartatni.

— **Hymen.** *Szkalos Emil* sajó-arnóti ev. ref. lelkész holnap tartja esküvőjét *Járossy Irén* kisasszonnyal Rozsnyón. A fiatal házaspárnak teljes boldogságot kívánunk.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi miniszter *Klaisz Gyula* felügyelőt Borsod és Gömör-Kishont szőlészeti és borászati kerületbe Miskolcz székhellyel a szakszolgálat teljesítésével megbízott szakközeggé kinevezte.

— **Athelyezés.** *Szöllősy Ákos* posta és távirtda segédtsízt Szerencsről Miskolczra helyeztetett át.

— **Plébános belktatás.** *Zombory Béla* szihalmi plébánost f. hó 25-én iktatta be javadalmába *Foltin János* apát-kanonok.

— **Halálozás.** *Horváth Ferencz* ó-hutai rom. kath. kántortanító f. hó 25-én elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Uj lap.** A holnapi nappal „*Miskolczi Napló*” czim alatt új politikai napilap indul meg városunkban, melynek felelős szerkesztője dr. *Kovács József* ügyvéd, szerkesztője *Huberth János* lesz.

— **Az 1878. évi árvíz évfordulója.** A nagy árvíz huszonharmadik évfordulója volt az elmúlt éjjel. Sötét nagy felhők tornyosultak akkor az égen, mennydördés, villámlás reszkettette meg a levegőt, s megeredt az eső. Majd zápor kerekedett, s alig egy-két óra alatt a régi Miskolcz víz alatt volt. Azóta ujonnan épült fel a város. A mily szomorúan tekintünk vissza a nagy szerencsétlenségre, ép oly jól esik látnunk városunk fejlődését, haladását, melynek tulajdonképeni előbbrehaladásához az árvíz adta meg az első hatalmas lökést. Sokan vannak, a kiknek emlékezetében van még ma is az 1878. év rémes éjszakája, a melynek nemcsak tömérdek vagyon, de igen sok emberélet is áldozatul esett.

— **Megyebizottsági ülés.** A folyó évi szept. hó 9-én tartandó megyebizottsági ülés napirendjére többek között a következő tárgyak tűzettek ki: 1. A vármegyei tisztviselői nyugdíjalapra; 2. a községi és körjegyzők nyugdíjintézetének alaptökéjére; 3. az igazságügyi palota és ev. ref. főgimnáziumok építési költségeire felvett kölcsön törlesztésére, valamint a vármegyei telefonhálózat építési költségeire; 4. és a laktanya építési-alap javára az 1902-ik évre kivetendő pótdadók megszavazása.

— **A városi zeneiskola.** A városi zeneiskola igazgatósága az elmúlt napokban *Pották Lajos* elnöklete alatt ülést tartott, melynek egyedüli tárgyat a hegedű tanári állás betöltése képezte. Miután a pályázati hirdetmény csupán politikai lapokban jelent zenészetit közlönyökben nem, a pályázatot hivatott zenészetit körökben nem olvasták, a minek következtében a hirdett állásra mindössze három helybeli pályázott. Ez formai akadályt képezett, s ezért elhatározták, hogy új pályázatot hirdetnek, melynek határideje szeptember 15-ike, s ezt az összes hazai zenészetit lapokban közzéteszike. Ez azonban sem a beiratkozást, sem a tanítást nem akadályozza. A tanév a rendes időben szeptember 9-én megkezdődik. Reméljük, hogy miután a zeneiskola vezetésére *Lányi Ernőt* az országos hirtü zeneszerzőt sikerült megnyernünk, Miskolcz városában a zenei élet fellendül.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A hegyaljai ág. h. ev. egyházmegye f. év augusztus hó 29-én Sajó-Arnóton tartotta meg közgyűlését *Radvány István* kir. tanácsos, egyházfelügyelő és *Turóczy Pál* főesperes elnöklete alatt. A képviselők Miskolczról fogatokon érkeztek Arnóra, hol az egyház részéről a lelkész és hívek által meleg rokonszenves fogadtatásban részesítették. Buzgó isteni tisztelet után, melynek szónoka *Domján Elek*,

a fancsali egyház aranyszáju szónoka volt, a közgyűlést *Radvány István*, a jelenlevőket mindvégig lebilincselő remek beszédével megnyitván, olvastatott *Turóczy Pál* főesperesnek az egész közgazgatási év alatt történt fontosabb mozzanatokról szóló jelentése. A főesperes jelentése kitüntette, hogy Sajó-Arnóton lelkészül *Szkalos Emil* rozsnói segédlelkész választatott meg, hogy az ózdi missziói egyház a rimamurány-salgótarjáni részvénytársaság fejedelmi adományával is támogatva templomot, tornyot és paplakot emel, mely a hívek buzgóságáról és vallásos érzületéről tesz tanúságot s hogy a hívek áldozatkészsége az egyházak céljaira ez évben nem csökkent, sőt emelkedett. Ezután következtek a napirend egyes pontjai, melyeknek tárgyalásánál élénk vitaközlések és eszmecserek váltottak. Fontosabbak ezenkívül az egyes bizottságok jelentései, a számadások megvizsgálása, a segélyek felosztása, hitelszövetkezet szervezése, stb. A napirend letárgyalása után a képviselők a tanítói lakon délben ebédre gyűltek össze, hol párolgó ételek és csengő poharak között a szebbnél-szebb toasztok s az elnökség és egyesek, különösen a fiatal lelkész és menyasszonya életetése mellett ért kedélyes mulatsággal a közgyűlés véget. Estefelé a képviselők és a vendégek a kellemes nap emlékeivel szívükben vettek bucsut a nemes sajó-arnóti egyháztól.

— **A mai műkedvelői előadás.** A népkönyha javára rendezendő műkedvelői előadás ma lesz. Tekintve a jótékony célt, reméljük, hogy minél nagyobb közönség lesz jelen. Három egyfelvonásos darab: Az érdemkereszt, Nászutazás, és Katonásan kerül színre. Az előadás rendes helyárrakkal tartatik meg. Kezdeté este fél 8 órakor.

— **A villamos vasut forgalma.** A villamos vasut f. évi június hóban 54246 utast szállított 8105 korona bevétel mellett. Az év első felében 286,370 utas vette igénybe a vasutat, kik után 43196 korona bevétele volt a villamosnak, az előző év hason időszakához képest kilométerenként az emelkedés 28 százalék.

— **Szinügyi bizottsági ülés.** A szinügyi bizottság tegnap délután 5 órakor Dr. *Tarnay Gyula* vezérigazgató elnöklete alatt ülést tartott, melyen *Szalkay Lajos*, az új szinigazgató bemutatta társulatának névsorát és a jövő színházi idény műsorát.

— **Az új tizkoronások.** Az osztrák-magyar bank miskolczi főkintézetéhez már megérkeztek az új violaszínű bankjegyek, melyek a forgalomból kivonuló becsületes öt forintos fogják helyettesíteni. Az új tizkoronásokat azonban szeptember 2-ika előtt nem szabad forgalomba hozni, 2-ika után aztán feicserélheti régi ötösét új bankóra, már t. i. a kinek van.

— **Turista kirándulás.** A Borsodi Bükk-Egylet szeptember 1-én, vasárnap kirándulást rendez, Utirány: Miskolcz, Vasgyár, Vörösjelzésen fel, a Bükk érintésével, Ostorosan át haza, Miskolczra. Indulás 1 óra 30 perczkor az Erzebettérről. Az ut hossza 30 km. Vezető: *Polacsek Gyula*.

— **Ki akar postás lenni?** A kassai posta-és távirtdaigazgatóság kerületében az idén Eperjesen és S.-A.-Újhelyben lesz posta-és távirtda segédtsízi tanfolyam, mely október 15-én kezdődik és hat hónapig tart. A tandíj 20 korona. A tanfolyam hallgatóitól megkívántatik gymnásiumi real- vagy polgári iskola 4. oszt. bizonyítvány és 18 éves kor. A tanfolyam elvégzése, illetve a szakvizsga sikeres letétele után az illetők segédtsíztékké lesznek kinevezve 1000—1400 korona fizetéssel és a megfelelő lakbérrel. A tanfolyamra való felvétel iránt a kérvények szeptember hó 30-ig nyújtandók be a kassai posta-és távirtda igazgatósághoz.

— **Leesett a hid karfájáról.** *Marikovszky* könyvkötő kis fia tegnapelőtt a Kazinczi-utcai Pecze hid karfájánál játszadozott, s onnan oly szerencsétlenül esett le, hogy egész testét összetörte.

— **Elgázolta a tehervonat.** Vezetes szerencsétlenség történt kedden éjjel a tiszaluczi állomáson. *Erdei József* fékező egy tehervonattal Miskolcz felé indult, s alig haladt a vonat pár méternyire, *Erdei* a zárfékről a sinek közé esett, a hol eszméletlenül terült el. Nem vette észre senki, s így a következő vonat teljesen összeroncsolta. Nem tudni, vajjon a tehervonatot követő személyvonat gázolta-e el, vagy pedig meghalt-e a vonatról való leesés következtében. A vizsgálatot megindították.

— **A Sajó partján talált** csecsemő anyját megtalálta a rendőrség. *Magyar Zsuzsanna* zilizi illetőségű cselédleány a lelketlen anya, ki miután bűnbe esett, s ártatlan kisdédét nem tudta tartani, kitétte a Sajó partjára gyermekét, szerelmi viszonyának gyümölcsét. A bűnös anyát átadták az ügyészségnek.

— **Megszökött a kórházból.** Az „Erzsébet” kórházból ismét megszökött egy beteg, még mielőtt felépült volna. *Stiber Borbála* napszámos asszony a megszökött delinquens, ki nem távozott üres kézzel, hanem elvitt magával egy csomó, a kórház tulajdonát képező fehérműt. A rendőrség, még mielőtt az asszony tudott volna a lopott tárgyakon, elfogta.

— **Tűz a vidéken.** Szikszón vasárnap az ottani református templom isteniszteleet alkalmával kigyulladt. A templom szorongásig megtelt hívőkkel, s a lelkész prédikációja közben terjedt el a hír, hogy a templom teteje ég. Természetesen mindenki az ajtóhoz sietett, s szabadulni akart. *Váczy József* főszolgabíró, ki szintén isteniszteleten volt, nyugalomra intette a hívőket, s kiűritette a templomot. Nagyobb szerencsétlenség nem történt, csupán a templom teteje égett le. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen.

x **Könyvek vezetését,** könyvek revízióját, magyar-német levelezést a délutáni órákra elvállal mérlegképes könyvelő. Bővebbet a kiadóhivatalban.

x **Kiadó a Széchenyi utca 73. sz. udvaron** a Panonia mellett lévő műterem. Bár mely czélra alkalmas műhelynek, irodának stb. igen tágas világos helyiség, értekezhetni a *Ferenczy B.-féle* könyvkereskedésben.

x **Intézeti leány és fiu** fehérművek legjobban és legolcsóbban beszerezhetők **Barta Jenő** előnyösen ösmert női divat vászon és kelengyeáruházában **Miskolczon**, Széchenyi u. 49.

x **A közelgő idényre,** leány- és fugyermek fehérművek legnagyobb választékban és legjutányosabb árban **Rosenberg Gyula** vászon- és fehérmű üzletében (színház épület) kaphatók.

x **Kedvező alkalom** kínálkozik jó és olcsó fehérműveket vásárolni **Braunfeld Sándor** divatáru üzletében, kinek sikerült legutóbbi őszi bevásárlásánál egy feloszló készfehérmű-gyár összes készletét igen előnyösen megvásárolni. 3-5.

A Hunyady-utcai bőrszárító-ház.

Levél a Szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztőség!

A B. M. L. mai száma több (több! hányan vannak?) Hunyady-utcai lakos és háztulajdonos aláírással velem gorombáskodik, sőt sérteget is.

Sokkal tapintatosabb és műveltebb vagyok, mintsem találva érezném magam.

Mint hogy az aláírók cikkem minden szavát megerősítik és én ugyis már igazat adtam nekik, csakis a „megrendelés” szóra kell reflektálnom.

Én nem vagyok revolveres zsurnalista, hogy pénzért vagy felkérésre irjak az ujságba és a ki azt állítja, hogy én megrendelésre irtam volna a cikket, az egyszerűen hazudik.

A cikk tisztán tőlem, függetlenül származott.

Házi gazdám, ugy két t. fia egy szót sem szóltak velem ez ügyben, erre meg is esküdhettek.

A megrendelés már azért sem lehetséges, mivel házigazdámval nem vagyok barátságos viszonyban és lakásom kiadó.

A tek. Szerkesztőségnek

Miskolcz, 1901. augusztus hó 30.

Kiváló tisztelője

H. M.

Hivatalos értesítés.

A kir. tek. pénzügyigazgatóság 400809/901. számu átirata folytán értesítettnek az érdekelt felek, hogy Miskolcz város borital és husfogyasztási adójának az 1902/1904. évekre leendő biztosítása iránti egyezkedési tárgyalás folyó hó 31-én délután 3 órakor fog a városházánál megtartatni.

A tárgyalásnál való megjelenésre az adóköteles felek azzal hivatnak fel, hogy az adók megváltása iránt leendő egymásközt (vagy legalább a többség) állapotjanak meg és az egyezkedési tárgyalásnál vagy személyesen vagy pedig nevében leendő ajánlattétel és esetleg a szerződés megkötése czéljából is akár közjegyző által hitelesített, akár pedig egy pénzügyőri közeg és általa kifogástalannak ösmert két tanu előttemezése mellett aláírandó megbízó levéllel, egy vagy több egyént küldjenek ki.

Miskolczon, 1901. évi augusztus hó 27-én.

Miskolcz város tanácsa:

Pallaghy, h. polgármester.

☛ Telefon 126. ☛

ANGOL DIVATÁRUHÁZ.

BRAUNFELD FERECZ.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Férfi és fiu ingek sima, redős, piqué, puha mellel minden árban.

Nyakkendők escharps, magánkötők, Regat és csokrok legújabb divat szerint.

Férfikalapok loden, gyapju, nyulszór kemény kalapok és czilinderek legjobb formákban.

Gallérok, kézelők, zsebkenedők, valódi vászon és batiszt ujdonságok.

Férfi, női- és gyermek valódi kötött harisnyák nagy raktára.

Jäger alsó ingek, nadrágok és szövött árúk.

Esőernyők, botok, keztük, fésűk, haj- és ruhakefék.

Dús választék gombok, nyakkendőtük, illatszerek, szappanok, fogtisztító Kaldont, Odontin, Odol és fogkefékben.

A legolcsóbb szabott árak mellett.

Ha a nagyérdemű közönség a közelgő őszi és téli idényre jutá nyos árban akarja szükségletét beszerezni az meggyőződhetik a legcsekélyebb bevásárlásnál is, hogy mily nagy előnyöket nyujt az

Angol Divatáruháza
Miskolcz.

Városháztér 20-ik szám

Dunky Fivérek féngindája alatt.

A meg nem felelők készséggel becseréltetnek.

Gyermek czipő fekete, füzös és gombos 19-24 1 frt

Gyermek czipő borjubőr füzös jó minőségű 25-28 1.55

Leány-czipő borjubőr, füzös jó minőségű 29-34 1.95

Gyermek csizmák lack szárral vagy a nélkül 3.52

Női borjubőr czuggos czipő 2.60

Női borjubőr füzös czipő 2.80

Férfi borjubőr czuggos czipő 2.60

Férfi borjubőr hegymászó czipő 3.25

Férfi sima vikszos czipő 2.40-2.75

Dús választékot tartok a legjobb minőségű posztó, Chewreaux, lack, orosz-lack, Box, Calw, Ideal-czipőkben.

A legolcsóbb szabott árak mellett.

Október elején szolgálattételre bevonuló és bárminő ezredhez tartozó

egy éves önkénteseket

felkérjük a szükségelt

egyenruhák és felszerelési cikkek

beszerzésére elsőrangú

tiszti egyenruházati és hadi felszerelési

intézetünket Miskolczon, Széchenyi-u. 60. Rosenberg Gyula szőnyegáruháza mellett, felkeresni méltóztassék.

Minden egyes darab egyenruha legfinomabb szöveteiből saját műhelyünkben szabályosan, legegységesebb szabással és kivitelben legrövidebb idő alatt jutányos áruk melkésztettnek el.

Mindennemű felszerelési cikkeket olcsóbb áruk mellett szállítunk, mint bármely más cég. — Egyenruha szövetminták és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. Minél tömegesebb megrendelést kérve vagyunk

8* Kiváló tisztelettel **KOKÁLY TAMÁS és FIA,**
férfi-szabók.

Az 5-ik, 60-ik és 65-ik gyalogezredek és a 6-ik és 17-ik tüzérezredek tisztii egyenruházatiának szállítói.

GELB SAMU

betonépítési vállalkozó, cementáru és cserépkályha raktára
Miskolcz, Vay-út 25. (feltételes villamos megállóhely.)

A fűtési időny közeledtével a n. é. közönség figyelmét felhívom az Első Magyar cirkuláció

vasbetétes cserépkályha gyár készítményeire.

A cirkuláció vasbetétes cserépkályha előnyei:

40% kevesebb fűtőanyag, mint a vaskályhához.

A fűtendő helyiségnek gyorsabb bemelegítése, mint a vas, vagy bármily kályhával. Egyenletes hőmérsék.

A fűtés beszüntetése után órákon át fejlődő meleg.

Egy kályhával két szobának fűtése.

Szellőző kályhának állitva, a szoba levegőjét állandóan frissíti.

A cirkuláció vasbetétes cserépkályha gyors melegítéséről érdeklődők bármikor egy perc alatt meggyőződést szerezhetnek Vay-út 25. sz. alatti raktáramban.

Cserépkályhák javítása, átalakítása és szakszerű tisztogatása jutányos áron.

Raktáron van:

Szinezett cement burkolólap
Kémény fedlap
Kútkagyló

Beton-eső
Keramik-lap
Portlandciment

Román ezement
Menyezett nádszövet
Épületdiszitmény.

Szuperfoszfátok

állati és ásványi eredetűek

a legolcsóbb

foszforsavas trágyaszerek,

minden talajra alkalmasak.

Jótállók a leggyorsabb hatásért, a legnagyobb termésátlagért.

Nélkülözhetetlen az őszi vetéseknél

Semmiféle más foszforsavval sem pótolható hatása.

Ajánlok továbbá: csontlisztet, Chilisalótromot, kénsavas ammoniákat, kálisót, kainitot, különleges műtrágyákat kapás és kalászos növények alá, themenauai szab. szuperfoszfát gipszet herések fejtrágyájánál és az istálló-trágya konzerválására; takarmány-meszet stb. bárhova versenyképes áron szállítja s a tartalomért szavatol:

A. SCHRAM.

PRÁGA. Központi iroda: Heinrichsgasse 27.
Kénsav és műtrágyagyár Lundenburg-Themenau és Roztok melletti Lissekben.

Felsőmagyarországi képviselő:

Illés Dávid Miskolcz.

Hegyalja-Mádon készült

140 literes új

boros hordók

helyben kaphatók

Handelsmann Zsigmondnál

Arany János-utca 33.

Hazai ipar „Emke” padlófénymáz Magyar! gyártmány

Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyiünk

Berkes-féle „EMKE” padlófénymáz

s így elérjük, hogy kitűnő, legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s emellett kiváló közmívelődési célt szolgálunk, mert 5 százalék az EMKE javára szolgál.

- A Berkes-féle »Emke« szobapadló-fénymáz: rögtön szárad, a fényezett szoba már 1 óra múlva használatba vehető.
- A Berkes-féle »Emke« szobapadló fénymáz: szagtalan, nem kell a kellemetlen terpentint napokig a szobában tünni.
- A Berkes-féle »Emke« szobapadló-fénymáz: mosható s szárazra törülve fénye még fokozottabb.
- A Berkes-féle »Emke« szobapadló-fénymáz: víztől nem lesz foltos, mint a többi fénymáz.
- A Berkes-féle »Emke« szobapadló-fénymáz: fényét a hasonló gyártmányok között legtovább tartja, legtartósabb.
- A Berkes-féle »Emke« szobapadló-fénymáz: üvegkeménységűvé válik s így legkevésbé kopik.
- A Berkes-féle »Emke« szobapadló fénymáz: szeszszel higítható.
- A Berkes-féle »Emke« szobapadló-fénymáz: kitűnően alkalmas konyha butorok és más erős használatnak kitett tárgyak mázolására.
- A Berkes-féle »Emke« szobapadló fénymáz: a ragadós padlókat szárazzá teszi.

Eladási hely Miskolczon

Schvartz és Zahler urak festék és vegyi cikkek kereskedése. Berkes Bertalan Nagyvárad.

Kapható nagyban és kicsinyben.

Gyártás és főeladási hely:

2-10.

A miskolczi északi és déli kerület
országgyűlési

Képviselő-választók név- és lakjegyzéke

külön-külön 30 fillérért

Szelényi és Társa

könyvnyomdájában kapható.

Nyílt-tér.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy mai napon a Miskolc és vidékén kitűnő hírnévnek örvendő

BLOCH ÁRMIN

vászon és fehérnemű specialista céget
Széchenyi-utca 133-ik szám

(Wahl testvérekkel szemben)

képviseltemmel biztam meg és raktárát a legújabb fehérnemű- és kelengye-collectióval láttam el, melynek megtekintésére a n. é. hölgyközönség figyelmét felhívom.

Midőn az eddig irántam tanusított bizalomért köszönetemet nyilvánítom, kérem ezt továbbra is részemre fontartani és a képviselő céget b. rendelményekkel támogatni, a hová **bécsi és budapesti fehérnemű gyári telepeimből** az **ujdonságokat** állandóan fogom küldeni.

Elvonom továbbra is **jó munkával és izléses kivitellel a versenyt leküzdeni.**

Kiváló tisztelettel:

SCHREYER VICTOR,

bécsi és budapesti fehérnemű gyáros.

Vonatkozólag fenti értesítésre, a n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a helyi piacon levő, **kizárólagos**

Vászon, fehérnemű és kelengye gyári raktáramat

az 1901. évi július 1-től hatályban levő 1901:XXV t.-cz. alkalmából tetemesen megnagyobbítottam.

Előnyös beszerzési módokat, valamint az üzleti költségek redukálása azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a nagyérdemű közönségnek elismert **jó vászonemléket, fehérneműket, mindennemű kelengyéket** menyasszonyok és csecsemők részére, **fiu és leány intézeti fehérneműket** jutányosabban és jobban szállíthatok, mint bárki.

Van szerencsém megjegyezni, hogy minden egyes szakmámba vágó cikket, melyet hazánkban készítenek, **nagy buzgósággal terjesztek, a fehérnemű varrást és himzést házilag** eszközöltetem.

Saját gyártmányu eperjesi, — Wein Károly és Társa-féle késmárki asztalneműek, felföldi vásznak, nyitrai, bácskai és kalotaszegi háziipari cikkek nagy raktára. — Azon kívül a híres **May és Hofeld-féle rumburgi vásznak, Regenhart és Rayman-féle asztalneműeket, Schroll Benedek-féle chifonokat** nagyban forcirozom és **gyári árjegyzék** szerint árusítom.

Tekintettel arra, hogy a föntnevezett törvényezik folytán a vidéki vevők föl nem kereshetők, az utazásból kifolyólag eredő utazó-költségeket szívesen a vevőközönség javára juttatom, még pedig minden **100 koronát meghaladó vételnél készfizetésnél 5 százalékot** leszámítok, **1000 korona vételnél pedig II. osztályu menettérti jegy** árát a XIV. zónáig visszatérítem.

Himzési és varrási munkák, ha a t. ur-hölgyek az anyagot már be is szerezték, elvállaltatnak és legjutányosabb ár mellett mielőbb készítenek.

Midőn a nagyérdemű közönség számos látogató-sáért esedezem, maradok

2—20
hazafias tisztelettel

BLOCH ÁRMIN

Széchenyi-utca 133-ik szám, dr. Horváth Bertalan-féle házban, Wahl testvérek butortelepével szemben.

Minden héten pénteken nagy

vászonmaradék, asztalnemű, zsebkendő, partik (alkalmi vételek) eladása.

Ügyes varrónők és himzőnők állandóan munkát kaphatnak.

Utazáskor felette alkalmas! Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva! 85-42

(Bizonyítvány, Bécs, 1887. július 3.)

Legjobbnek elismert

Szűke Kalodont Fogtisztító szer!!

rövid időn át tartó használat után alaposan eltünteti a szájból képződő és a foghúshoz tapadó, a fogakra ragadó kártékony gombák hihetetlen mennyiségben mutatkozó és képződő sokaságát, fogkövet és egyéb tisztátalanságokat, erősíti a foghúst és a fogakat az emberi élet legkésőbbi koráig és elősegíti a jó emésztést és így az egészséget is.

Kifőzéshez alkalmas

szilvát és barackot vásárol

Deszberg József Miskolc

Tóth-utca 24-ik szám alatt.

Szülők

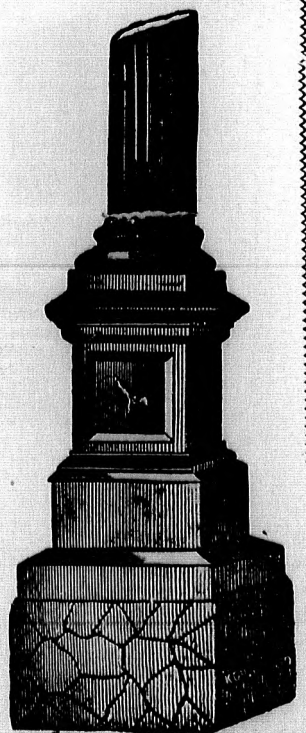
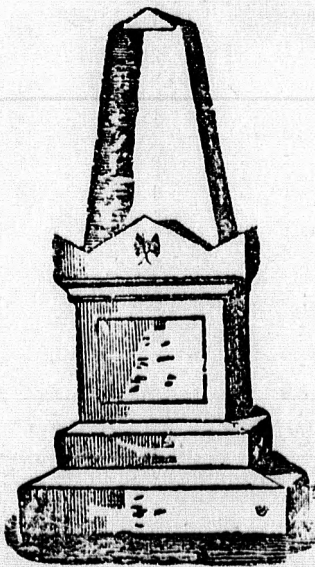
figyelmébe ajánljuk a következő őszi és iskolai idényre a legjobban megvarrott fiu- és gyermekruhákat.

Szántó Mór és Társa
Miskolczon.

SIMON FRIGYES

kőfaragó- és sírkő-telepe

Miskolcz, Vay-ut 3. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét dusan felszerelt üzletemre felhívni.

Granit és márványokat

a legválasztékosabb színben raktáron tartok, ugymint **fekete svéd, sötét és világos sziléziai gránitokat, norvég labrador, világos, sötét és fekete sziléziai és karrarai márványokat.**

Saját készítményü **trachit-kőből** a legjutányosabb árban készítek

sír-emlékeket,

sírszegélyeket, valamint teljes sírboltokat. Szoboralakokat elvállalok szent vagy világi jellegűeket, a legművészebb kivitelben.

Építész urak figyelmébe

különösen ajánlom **kő-lépcsőimet** tagozattal. **Függőlépcső 3 frt 50 kr., síma lépcső 2 frt 80 kr.** folyó méterenként.

8—26

Mély tisztelettel

Simon Frigyes.